

[Morten Lange.]

Men der er grund til at antage, at der herudover hvert år sker mindst 15.000-20.000 ulovlige svangerskabsafbrydelser, således at antallet af afbrudte svangerskaber svarer til ca. 30 pct. af fødselstallet. Der kan vel ikke ses bort fra, at en del af de ulovlige afbrydelser foretages med lægelig bistand, men det store antal må med stor sikkerhed formodes at blive foretaget uden sagkundskab under tvivlsomme hygiejniske forhold.

Den gældende lov fastsætter en meget streng strafferamme for bistand til ulovlig abort. Men på trods af dette og på trods af det meget store antal lovovertrædelser, man formoder der finder sted, er antallet af pådømte tilfælde særdeles lille, næppe over 10 om året. Loven fastsætter også straf for den kvinde, der ulovligt lader sit svangerskab afbryde. Men domfældelse af disse kvinder er næsten ikke forekommende. Samfundet synes, ved svigtende efterforskning af lovovertrædelserne, stiltiende at have erkendt, at lovens bestemmelser ikke er tilpasset de i samfundet herskende forhold. Der findes næppe grund til at antage, at man fra noget hold ønsker efterforskninger i svangerskabsafbrydelsesforhold væsentligt udvidet.

Det må således erkendes, at adgangen til svangerskabsafbrydelse er nær ved at være fri, men at kriminaliseringen dels bevirker, at indgrebet foretages på uforsvarlig vis, samtidig med at der er betydelige muligheder for, at de nævnte lovovertrædelser trækker andre med sig. Pengeafpresning og blufærdighedskrænkelser har været fremdraget som eksempler i denne forbindelse.

Men værst er det dog, at disse mange ukvalificerede indgreb ofte indebærer fare for kvindens helbred, ja, endog for hendes liv.

På denne baggrund er det klart, at svangerskabsloven af 1956 ikke kan opretholdes uden at bevirke en almindelig svækkelse af retsbevidstheden og uden at udsætte et stort antal kvinder for betydelig risiko.

Der er naturligvis her først grund til at

overveje, om det ville være rimeligt at udvide loven af 1956, så den medtog en række andre kategorier af besvangrede kvinder, hvor man lovmæssigt kunne tage hensyn til andre vanskeligheder i forbindelse med fødsler end de nuværende, fortrinsvis medicinske indikationer. Her må det dog erkendes, at allerede den nuværende lov giver store administrative vanskeligheder og efter det oplyste praktiseres ret forskelligt i forskellige områder af landet. Der er næppe nogen begrænset udvidelse af lovens område, der kan forventes at føre til en sikrere administrativ praksis. Snarest tværtimod. Heller ikke kan nogen anden afgrænsning siges at være rimelig i sig selv.

På denne baggrund har forslagsstillerne fundet det tvingende nødvendigt at fremsætte lovforslag om fri ret til abort i den tidligste del af svangerskabet. Denne ret bør kun indskrænkes af bestemmelser, der sikrer, at ønsket om abort er støttet på et modent overlæg, at indgrebets karakter er kvinden bekendt, og først og fremmest, at mødrehjælpsinstitutionen har haft lejlighed til at pege på mulighederne for hjælp og støtte dels under graviditeten, dels når barnet er født og vokser op.

Det er forslagens afgørende princip, at kvinden selv må træffe sin afgørelse. Men samtidig anerkender det, at svangerskabet efter sin natur bygger på et gensidighedsforhold. Det vil derfor i alle tilfælde, og da specielt i ægteskabsforhold, være af vigtighed, at manden bliver gjort bekendt med ønsket om svangerskabsafbrydelse og over for mødrehjælpen får lejlighed til at fremlægge sit syn herpå. En skriftlig tilslutning fra manden bør indgå i sagens behandling, idet der dog til endelig beslutning må ses bort herfra, hvis kvinden fastholder sit ønske.

Det er kendt, at svangerskab kan medføre en vis psykisk uligevægt hos kvinden. I mødrehjælpens rådgivningsarbejde må derfor også kunne indgå psykiatrisk bistand.

Særlige problemer frembyder sig for afbrydelse af svangerskab hos evnesvage